

LAUSUNTO LUONNOKSEEN VEROHALLINNON OHJEESTA ESIINTYVÄN TAITEILIJAN VEROTUS KANSAINVÄLISISSÄ TILANTEISSA

Suomen Ohjelmatoimistot ja Agentit ry, Suomen musiikkitapahtumien verkosto LiveFIN ry, Finnish Metal Events Oy, Flow Festival Oy, Grey Beard Concerts & Management Oy, Live Nation Finland Oy, Nem Agency Oy, Piikkikasvi Agency Oy ja Raitala Music Oy (myöhemmin Työryhmä) kiittävät mahdollisuudesta antaa lausunto luonnokseen Verohallinnon ohjeesta Esiintyvän taiteilijan verotus kansainvälisissä tilanteissa (Diaarinumero VH/2488/00.01.00/2021). Ohessa lausuntomme luonnokseen Verohallinnon ohjeesta Esiintyvän taiteilijan verotus kansainvälisissä tilanteissa.

Työryhmä kokee, että nyt lausunnolla olevassa ohjeistuksessa on epätarkkuuksia, jotka jättävät useassa kohdassa mahdollisuuden liialliseen tulkintaan ja epäselvyyteen. Haluamme korostaa, että näiden ohjeiden tulee palvella sekä pieniä että suuria musiikkialan toimijoita itsenäisesti toimivia artisteja unohtamatta. Ohjeet eivät koske ainoastaan tunnettuja nimiartisteja vaan myös satoja laivoilla esiintyviä muusikoita sekä aktiivisesti ulkomailla esiintyviä jazz-, world-, kansanmusiikki- ym. artistejamme.

Tärkeimmät selvennystä vaativat kohdat:

1. Suomalaisen esiintyvän taiteilijan hyvitykseen oikeuttavat tulot tulkitaan henkilöverotuksessa yleensä hyvin ahtaasti eikä luonnos tuo tähän merkittävää selvennystä. Mielestämme tämä vaatisi uudelleen pohdintaa ja tulkintaa, jossa ymmärrettäisiin artistin koko tulonmuodostusketju ja jossa hyvitys voitaisiin kohdistaa mahdollisimman laajasti esiintyjän verotuksessa.
2. Koska ulkomailla lähdevero yleensä kohdistuu bruttotuloon, se jää useimmissa tapauksessa hyvittämättä. Mikäli hyvitys ei ole mahdollinen, hyvittämättä jäänyt vero tulisi hyväksyä lopullisena vähennyskelpoisena kuluna.
3. Luonnoksesta jää epäselväksi, missä tilanteissa ulkomaisen ohjelmatoimiston (eli agentuuriyhtiön) tai manageriyhtiön provisio voidaan jättää Suomessa verottamatta.
4. Ohjeistuksessa viitataan lukuisia kertoja tilanteeseen, jossa taiteilija voi hakea lähdeveron hyvitystä. Itse prosessia ei kuitenkaan ole selvitetty, vaatimusta ei voi tehdä OmaVerossa eikä sille ole olemassa mitään lomaketta.
5. Luonnoksessa esitetään useita erilaisia verotusmalleja (5.1.3-5.1.5) sen perusteella, kenen nimissä sopimus on tehty. Tämän jaottelun tulisi olla selkeämpi. Alalla on käytössä erilaisia sopimusmalleja ja sopimusketjut voivat olla pitkiä. Jotta lähdevero ei jäisi muutoseikkojen vuoksi hyvittämättä, tulisi sopimusosapuolten roolin tulkinta olla joustavaa.
6. Ennakkovarausmaksusta lähdeveron periminen ei ole perusteltavaa.

Lisäksi Työryhmä esittää kommentteja, selvennyksiä ja tarkennuksia seuraaviin kohtiin:

3.2 Taiteilijan henkilökohtainen toiminta

Esiintyvien taiteilijoiden kaksinkertainen verotus on yksi Suomen musiikkiviennin suurimpia esteitä. Ongelma kulminoituu suuresti siihen, että ne tulot, joihin hyvitys voidaan kohdistaa, tulkitaan yleensä henkilöverotuksessa äärimmäisen ahtaasti eikä luonnos tuo tähän merkittävää selvennystä.

Kuten myöhemmin kuvataan, esiintyvät taiteilijat eivät yleensä voi saada hyvitystä, koska suoranaisesti yksittäisestä esiintymisestä saatava Suomessa verotettava tulo jää liian pieneksi tai verotettavaa tuloa ei synny ollenkaan. Ohjeistuksessa kuitenkin kuvataan hyvin se, että taiteilijan tulot muodostuvat lukuisista pienistä puroista. Siitä jää kuitenkin huomioimatta, että varsinkin useimmilla ulkomailla esiintyvillä artisteilla nämä purot syntyvät juuri esiintymistoiminnasta. Yleistäen voisi sanoa, että kun aikanaan radiosoihto loi menestystä lauluille ja artisteille, musiikkijakelun digitalisoitumisen ja pirstaloitumisen myötä menestyksen tuo nyt esiintymistoiminta.

Esiintymisiin itseensä liittyy jo monia muitakin tulovirtoja kuin itse esiintymispalkkio. Lähes aina tilaisuudessa myydään oheistuotteita, kuten T-paitoja ja fyysisiä äänitteitä. Ennen esiintymistä, ja mieluisan esiintymisen jälkeen, lipun ostaneet kuluttajat todennäköisesti tutustuvat esiintyjän tuotantoon suoratoistopalveluissa (esim. Spotify tai YouTube) tai hankkivat äänitteitä. Mikäli esiintyjä esittää tapahtumassa omia laulujaan, hän saa niistä tekijänoikeuskorvauksen. Tulot esiintyjälle tulevat siten hyvin monen tahon kautta (esim. paitamyyntifirma, levy-yhtiö, kustantaja, tekijänoikeusjärjestöt). Todellisuudessa vaikutus eri tulovirtoihin on vielä paljon laajempi, sillä menestys luo lisää menestystä. Yksinkertainen esimerkki voisi olla vaikkapa Suomessa varsin tuntematon ja pienille yleisöille esiintynyt yhtye, joka saavuttaa ulkomailla menestystä ja esiintyykin ulkomaisen menestyksen myötä yhtäkkiä Suomessa stadionilla saaden siitä merkittävän kotimaisen verotettavan tulon (josta maksettavasta verosta lähdeveroja ei todennäköisesti voi kuitenkaan hyvittää). Niinpä oikeassa elämässä taitelijatoiminnan useimmat tulovirrat yleensä perustuvat esiintymisiin; esiintyjän kaikki toiminta vaikuttaa kaikkeen.

Koska henkilöverotuksessa käytäntönä vaikuttaa olevan hyvin ahdas tulkinta, aiheutuu kaksinkertaisesta verotusta. Mikäli hyvityksen kohteita ei voida mitenkään laajentaa, tulisi kahteen kertaan verotetuilla esiintyjillä olla oikeus vähentää hyvittämättömät lähdeverot lopullisina esiintymiskuluina.

Kuten tästäkin esityksestä käy ilmi, verosopimuksien 17. artiklan mukaisen veron määrällä on harvoin mitään tekemistä esiintyjän lopullisen tuloveron kanssa. Kyse on täysin omasta, hyvin erikoisesta taiteilijoita ja urheilijoita koskevasta verosta, jäänteestä menneisyydestä, jonka oikeudenmukaisuutta on nykyään vaikea perustella. Tuloverotuksen sijaan parempi referenssi sille olisi vaikkapa kansainvälinen arvonlisäverotus, jossa hyvitystä voidaan hakea, mutta joka voi myös olla Suomessa lopullinen kulu.

On hyvä, että hyvitykselle on varattu viisi vuotta aikaa. Mutta mikäli tulkintaa ei voi laajentaa, lähdeverot kumuloituvat vuodesta toiseen ja niiden seuraaminen niin esiintyjälle kuin Verohallinnollekin saattaa olla nykykäytäntöjen mukaisesti hankalaa tai lähes mahdotonta. Olisikin hyvä, että Verohallinto loisi esim. OmaVeroon järjestelmän näiden seuraamiseksi ja prosessoimiseksi siten, että aina ensin hyvitetäisiin vanhimmat verot.

4.5 Julkisyhteisön rahoittama vierailu

Tässä viitataan maiden välisiin kulttuurisopimuksiin ja kulttuurivaihtoon. Ovatko nämä sopimukset

jossain luettavissa ja miten tällainen verotusta sitova kulttuurisopimus voidaan tehdä maiden välille? Onko esiintyvän taiteilijan mahdollista selvittää itse, onko maksaja julkisyhteisö?

5 SUOMESSA ASUVAN TAITEILIJAN VEROTUS

5.1.1 Yleistä kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta

Luonnoksessa kerrotaan, että ”Taiteilijan henkilökohtaisesta toiminnasta saamaan tuloon sovelletaan taiteilija-artiklaa, jolloin kaksinkertainen verotus poistetaan useimmiten hyvitysmenettelyllä”. Alalla toimivien kokemus kuitenkin on, että hyvitystä ei oikeasti tapahdu. Asiassa on useitakin ongelmakohtia.

Suurin ongelma on se, että useimmat maat, Suomi vuosikymmeniä mukaan lukien, verottavat bruttoesiintymispalkkiota ilman mitään mahdollisuuksia vähentää esiintymisiin liittyviä kuluja. Kun esiintymispalkkioista vähennetään kaikki kulut, käy aina niin, että Suomessa verotettavaksi jäävän taiteilijan tuloon ei kohdistu riittävästi veroja hyvityksen saamiseksi. Hyvin tavanomaista on, että muusikoille, varsinkin uransa alussa, ei jää mitään verotettavaa tuloa, vaan mahdollisesti tappiotakin. Usein ainoa verotettava tulo esiintymisistä muodostuu esim. paitamyynnistä, esiintymisien tekijänoikeustuloista, levy-yhtiöltä saadusta kiertueavustuksesta jne.

Olemme havainneet, että taiteilijoiden henkilöverotuksessa hyvitysvaatimuksia on hankala tehdä ja että vaatimuksiin suhtaudutaan hyvin erilaisin tavoin. Hyvitystähän ei voi vaatia OmaVerossa eikä sille ole mitään omaa lomaketta, joten se tulee tehdä vapaamuotoisella ilmoituksella. Yleensä tällaiset vaatimukset jätetään kokonaan käsittelemättä. Mikäli vaatimus käsitellään, käsittelijä yleensä tiedustelee hyvin yksityiskohtaisia laskelmia tuloista ja kuluista ja haluaa lähdeverotodistusten ja muun dokumentaation käännettämistä suomeksi jne. Yleensä vaaditaan alamme normaaleihin laskentakäytäntöihin kuulumattomia laskelmia, joissa vaikkapa kesän eri Euroopan maissa kiertäneen yhtyeen pitäisi pystyä jyvittämään kaikki kesän aikana syntyneet kulut (kiertuehenkilökunnan palkat, matkakustannukset ym.) maa- ja esiintymiskohtaisesti. Varsinkin kiinteiden kulujen jyvittäminen eri keikkojen ja maiden suhteen aiheuttaa paljon ongelmia, paitsi jo ihan laskennallisesti, myös sen takia, että ulkomaan kiertueet rakentuvat yleensä muutamien hyvien ja välipäivien vaatimattomien keikkojen kesken, jolloin välipäivien keikoille ei tulisi kohdistaa yhtä paljon kuluja. Mikäli annettu dokumentaatio ei tyydytä verokäsittelijää, hyvitysvaatimus jätetään kokonaan käsittelemättä. Toinen vaihtoehto on jättää vaatimus käsittelemättä ilmoittamalla, että hyvitys tulee tehdä ohjelmatoimistossa (tai manageriyhtiössä tai taiteilijan yhtiössä). Viime vuosina on yleistynyt myös menettely, jossa ilmoitetaan, että mikäli taiteilija ei vedä hyvitysvaatimusta verotuksestaan pois, hänelle määrätään Veromenettelylain 32§:n 1 momentin 4 kohdan mukaisia veronkorotuksia.

Toiveemme on, että tästä ohjeistuksesta tulisi sellainen, jonka avulla taiteilija osaisi itse tehdä hyvitysvaatimuksen, joka vastaa Verohallinnon tarpeita ja hyvitysmenettely saataisiin oikeasti käytäntöön. Myös ohjelmatoimistot (ja muut mahdolliset välittävät portaat) tarvitsevat käytännön ohjeistuksen siihen, miten lähdevero kuljetetaan niiden verotuksen ja kirjanpidon läpi.

Ohjeistuksessa tulisi vieläkin tarkemmin selvennetään luonnoksen kantava ajatus, että lähdevero hyvitetään aina lähtökohtaisesti taiteilijan omassa verotuksessa tai taiteilijan yhtiössä. Jotta lähdevero tulisi hyvitettyksi mahdollisimman täydellisesti ja ettei pitkien sopimusketjujen nimeämiskäytännöt aiheuttaisi tarpeettomia tulkintaongelmia, tulisi verovelvolliselle jättää mahdollisuus valita, kohdistetaanko hyvitys taiteilijan, taiteilijayhteisön vai ohjelmatoimiston verotukseen.

Ohjeistuksessa jaotellaan kolme erilaista tapaa tehdä sopimus:

- a. Ohjelmatoimisto toimii taiteilijan nimissä (5.1.3)
- b. Ohjelmatoimisto on tehnyt sopimuksen taiteilijan esiintymisestä omissa nimissään (5.1.4)
- c. Taiteilija ja ohjelmatoimisto ovat tehneet yhdessä sopimuksen tilaajan kanssa (5.1.5)

Tämän jaottelun eroa ja tarpeellisuutta olisi hyvä selventää ohjeessa. Onko kyse pelkästään siitä, miten asia on kirjattu esiintymissopimukseen? Entä millainen sanamuoto sopimuksessa erottaa nämä kolme sopimusvaihtoehtoa toisistaan, jos asiaa tarkastellaan verotarkastuksen yhteydessä? Mitkä tunnusmerkit näiden sopimusten ja esiintymisistä lähetettävien laskujen tulisi täyttää?

On huomattava, että taiteilijan kansainvälisen toiminnan ja yhteistyötahojen vakiinnuttua sopimuksia voidaan tehdä sähköpostitse tai jopa puhelimitse. Tällöin ei juurikaan pohdita, kenen nimissä kulloinkin toimitaan. Olennaista on sopia artistin esiintymisestä tietyssä paikassa tietyllä hinnalla ja muilla sovituilta ehdoilla.

Suomalaiset ohjelmatoimistot käyttävät yleisesti myös eri markkina-alueilla paikallisia ohjelmatoimistoja, jotka ovat puolestaan yhteydessä paikallisiin tilaisuuden järjestäjiin laatien näiden kanssa esiintymissopimuksen. Lisäksi suomalaiset ohjelmatoimistot voivat ostaa artisteja tai esiintyjäryhmän osia toisilta ohjelmatoimistoilta tai artistiyhtiöiltä. Sopimusketjut saattavat olla vielä tätäkin pidempi ja roolit vaihdella. Se, kenen nimissä kulloinkin toimitaan, voi jäädä sopimuksissa sivuseikaksi ja olisi kovin ongelmallista, jos verotus perustuisi tähän.

5.1.2 Taiteilija saa korvauksen esiintymisestä suoraan itselleen

Koko lausunnon ensimmäinen esimerkki koskee tilannetta, jossa taiteilija ei kuulu minkään ohjelmatoimiston edustukseen, vaan hän hoitaa esiintymiseen liittyvät asiat (sopimus, laskutus jne) itse. Yksittäisen taiteilijan lisäksi hyvin tyypillisesti kyse on yhtyeestä. Tähän olisi hyvä saada selkeä jatko-ohje sille tavalliselle tilanteelle, että joillekin yhtyeen jäsenille maksetaan palkkaa ja joillekin jäsenille palkkiota laskulla. Miten tilanne jatkuu, jos esiintymisen sopii taiteilija, jolla ei ole omaa toiminimeä tai yritystä / on oma toiminimi tai yritys?

Esimerkki 1: Esiintyjän henkilökohtainen tulo

Suomalainen jazztrio esiintyy Saksassa ja maksaa itse lentolippunsa. Yhtyeen sopimasta palkkiosta peritään veroa Saksaan. Kellään yhtyeen jäsenellä ei ole yritystä. Palkkio siirretään yhtyeen johtajan henkilökohtaiselle tilille. Miten tulot ilmoitetaan?

Esimerkki 2: Esiintyjän henkilökohtainen tulo

Suomalainen jazztrio esiintyy Saksassa. Paikallinen festivaaliorganisaatio ostaa yhtyeelle lentoliput, mutta ne sovitaan vähennettäväksi esiintymispalkkiosta. Yhtyeen sopimasta palkkiosta peritään veroa Saksaan. Yhtyeen johtajalla on toiminimi, jonka kautta hän laskuttaa palkkion tililleen. Tämän jälkeen kaksi muuta jäsentä laskuttavat palkkion häneltä; toinen oman toiminimensä kautta ja toinen käyttäen laskutuspalvelua. Miten tulot ilmoitetaan kussakin tapauksessa?

Esimerkki 3: Esiintyjän henkilökohtainen tulo

Suomalainen jazztrio esiintyy Saksassa. Paikallinen festivaaliorganisaatio ostaa yhtyeelle lentoliput omaan laskuuunsa eli niitä ei vähennetä esiintymispalkkiosta. Yhtyeen sopimasta palkkiosta peritään veroa Saksaan. Yhtyeen johtajalla on osakeyhtiö, jonka kautta hän laskuttaa palkkion tililleen. Toinen yhtyeen jäsenistä laskuttaa oman palkkionsa ja toiselle maksetaan palkkaa. Miten tulot ilmoitetaan kussakin tapauksessa?

5.1.3 Ohjelmatoimisto toimii taiteilijan nimissä

Ohjelmatoimisto toimii kaikissa tilanteissa taiteilijan nimissä, sillä se on niiden perustehtävä. Ne ei tee sopimuksia ulkomaisten toimijoiden kanssa palveluista, jotka eivät jollain tapaa liittyisi taiteilijan esiintymiseen. Kuka tässä vaihtoehdossa saa rahat tililleen? Maksaako siis taiteilija erikseen ohjelmatoimistolle provision, jonka hän voi vähentää tulonhankkimiskuluna?

5.1.4 Ohjelmatoimisto on tehnyt sopimuksen taiteilijan esiintymisestä omissa nimissään

Tarkoittaako tämä tilanteita, joissa taiteilija on vakituksessa työsuhteessa ohjelmatoimistoon, kuten kohdan esimerkissä 3? Ohjelmatoimistoalalla on perinteinen tapa maksaa esiintyjille palkkaa, vaikka useimmiten juridisesti kyse olisi työkorvauksesta (tähän liittyy pitkä historia siitä, että Verohallinto on vasta viime vuosina hyväksynyt taiteilijoiden yritystoiminnan). Normaali käytäntö on maksaa palkkaa esiintymisien ajalta ja koska kyse on satunnaisesta työsuhteesta, palkan yhteydessä maksetaan lomakorvaus. Samassa esiintyjäryhmässä voi olla sekä palkkaa nauttavia esiintyjä että yrittäjänä toimivia. Ymmärrettävästi se, saako taiteilija palkkaa vai työkorvausta ei voi määrittää sitä, missä lähdevero tulisi käsitellä.

Luonnoksessa kantavana ajatuksena on se, että verotus kohdistuu vain taiteilijan henkilökohtaiseen toimintaan ja vain hänen samaansa palkkioon. Siten lähdeveron pitäisi voida hyvittää paitsi ohjelmatoimiston verotuksessa, myös sen palveluksessa olevan taiteilijan verotuksessa. Muussa tapauksessa lähdevero jää käytännössä aina suurelta osin vähentämättä ja siten ohjelmatoimiston ja samalla välillisesti myös sen palveluksessa olevan työntekijän kustannukseksi.

5.1.5 Taiteilija ja ohjelmatoimisto ovat tehneet yhdessä sopimuksen tilaajan kanssa

Käytännössä ohjelmatoimistot eivät tee erillisiä sopimuksia maksajan kanssa omasta provisiostaan. Se ei kuulu kansainväliseen sopimusikäntöön. Esiintymissopimuksia voidaan tehdä myös pelkästään suullisesti tai sähköpostitse ilman erillistä kirjallista esiintymissopimusta.

Tämä kohta (tai 5.1.3.) lienee lähinnä se, mihin Työryhmämme jäsenyritysten toiminta kuuluu. Taiteilijat käyttävät ohjelmatoimistoja esimerkiksi juuri sen takia, että ne huolehtivat esiintymisiin liittyvästä sopimusliikenteestä, sillä äärimmäisen harva taiteilija haluaa tehdä tätä itse. Yleinen kansainvälinen tapa on, että ohjelmatoimistot perivät toiminnastaan keskimäärin 20 %:n palkkion. Kovin vieras käytäntö olisi se, että tästä ohjelmatoimiston palkkiosta tehtäisiin erillinen sopimus, niin kuin ohjeistuksesta voisi ymmärtää.

Ohjelmatoimiston palkkion erittelemine esiintymisestä lähetettävään laskuun olisi ehkä mahdollinen käytäntö. Tämä ei kuitenkaan automaattisesti johda siihen, että lähdevaltio jättäisi perimättä veroa myös ohjelmatoimiston osuudesta. Näinhän on Suomenkin Verohallinto vuosikymmeniä toiminut, varsinkin silloin, kun lähdevero laskettiin 35 %:sta 15 %:iin. Suomalaisen ohjelmatoimiston mahdollisuudet riitauttaa asia vieraan maan verottajaa vastaan ovat olemattomat. Niinpä, mikäli lähdevero peritään myös ohjelmatoimiston komissiosta, se on yrityksen lopullista menetystä ja sen tulisi olla verotuksessa ainakin vähennettävissä (ellei hyvitetävissä). Referenssi tällaiseen ohjelmatoimiston osuuden verotukseen voisi löytyä vaikka kansainvälisestä arvonlisäverotuksesta: satunnaisen työmatkan hotellilaskun arvonlisäveroon voi hakea palautusta. Kuitenkin, jos se on ainoa takaisin perittävä arvonlisävero ko. maasta, palautus jää useimmilta yrityksiltä hakematta, mutta ne voivat tästä huolimatta vähentää myös hotellilaskun arvonlisäveron osuuden omassa verotuksessaan.

EHDOTUS:

Olisiko mahdollista, että se taho, joka Suomessa vastaanottaa esiintymispalkkion (esimerkiksi artisti-, ohjelmatoimisto- tai manageriyhtiö), selvittää parhaan kykynsä mukaisesti esiintymispalkkioista perityn lähdeveron suuruuden, laskee yksittäisen esiintyjän osuuden verosta ja

ilmoittaa sen Tulorekisteriin? Ohjelmatoimisto kirjaa liikevaihdokseen ulkomailta saadun nettotulon. Taiteilijan ei tarvitse erikseen vaatia hyvitystä, vaan Verohallinnon Tulorekisterin tietojen perusteella huomio lähdeveron lopullisessa verotuksessa, mieluummin mahdollisimman laajasti.

5.2 Matkakustannukset

Työryhmälle jäi epäselväksi tämän kohdan merkitys ohjeistukseen koskien suomalaisen esiintyvän taiteilijan lähdeverotusta kansainvälisissä tilanteissa.

Verohallinnon nyt saama fiskaalinen hyöty taiteilijoiden kaksinkertaisesta verottamisesta ei voi olla kovin suuri. Se muodostaa kuitenkin merkittävän esteen Suomen musiikkiviennille. Olisi oletettavaa, että yhteiskuntamme hyöty tehokkaasta musiikkiviennistä tuottaisi merkittävästi paremman hyödyn kuin luonnoksen mukainen äärimmäisen tiukka tulkinta.

Nyt annettu luonnos on vielä varsin monimutkainen ja jättää hyvin paljon tulkinnanvaraa. Jos prosessi ja ohjeet jäävät epäselviksi, Verohallinnolle sekä meille alalla toimijoille kertyy asiasta valtavasti työtä. Kannattaisikin pohtia, onko kaksinkertaisesta verotuksesta saatava hyöty kaikkien työn ja kustannusten arvoista. Yksinkertaiset ja selkeät prosessit voisivat poistaa lähdeverotuksen luomaa eriarvoisuutta.

6 RAJOITETUSTI VEROVELVOLLISEN TAITEILIJAN VEROTUS

6.2.2 Matkakustannusten korvaukset

Kohta on monimutkaisesti muotoiltu ja epäselväksi jää, voiko ulkomaisen taiteilijan matkoja Suomeen vähentää lähdeverotettavasta palkkiosta vai tuleeko 15 %:n lähdevero periä koko esiintymispalkkiosta.

6.4 Ennakkomaksu

Nykypäivänä ennakkomaksu maksetaan yleensä joko

- a. taiteilijaa edustavalle ohjelmatoimisto- tai manageriyritykselle, joka maksaa sillä esim. esiintymisryhmän lentoliput tai
- b. Escrow-vakuutustilille, josta rahat siirtyvät saajan tilille vasta esiintymisen jälkeen. On myös mahdollista, että rahat eivät koskaan siirry eteenpäin saajalle esimerkiksi konsertin peruuntuessa, mutta Verohallinnon mukaan lähdevero tulee silti maksaa.

Esiintymispalkkion lopullinen suuruus määräytyy tuotantokulujen mukaan ja kuluerittelyt ovat saatavilla huomattavasti ennakon maksupäivää myöhemmin. Tämä on kansainvälisen show-bisneksen käytäntö ja Suomessa on myös toimittava näiden mukaan, mikäli haluamme pitää kiinni kilpailukyvyistämme.

Useita kuukausia ennakkoon maksettavasta ennakkomaksusta perittävän lähdevero on eriarvoistava ja kuormittaa maahantuojaan resursseja kohtuuttomasti. Ennakkomaksusta perittävän lähdeveron välitön tilitys aiheuttaa konsertin settlement-vaiheeseen (loppulaskelma) ongelmia ja on usein ulkomaiselle myyvälle taholle hankalasti käsiteltävä ja selitettävä. Ennakkomaksuun kohdistunutta lähdeveroa on myös käytännössä hyvin vaikea saada Verohallinnolta takaisin, jos esiintyminen peruuntuu. Lisäksi verotilin seuranta ja raportointi on puutteellista.

EHDOTUS:

Ehdotamme, että Verohallinto ohjeistaa tilittämään lähdeveron, kun konsertin loppulaskelma on suoritettu.

6.5 Lähdevero

Lähdeverokorttihakemusta ja lähdeveron palautusta varten tulee aineiston toimittamiseen löytyä jokin luotettava kanava. Työryhmällä on tiedossa useita tapauksia, joissa luottamuksellinen aineisto on kadonnut skannauspalvelussa tai Postissa. Työryhmä kokee nykyisen palvelun epäluotettavaksi taiteilijan ja maahantuojaan tietosuojaan kannalta, sillä kyseiset hakemukset sisältävät aina luottamuksellisia esiintymissopimuksia sekä esiintyjien henkilötietoja.

EHDOTUS:

Sähköinen asiointipalvelu olisi äärimmäisen tärkeää nykyisen postilokero-osoitteen sijaan.

Lisäksi Työryhmä haluaa nostaa kommentoitavan lausunnon ulkopuolelta periaatteellisemmin esille seuraavat asiat, jotka kaipaavat uudistusta:

Mikäli oletetaan, että suomalainen tai ulkomainen taiteilija, ohjelmatoimisto tai muu yhteisö käyttää Suomen Verohallinnon palveluita (hakee lähdeverokorttia, lähdeveron palautusta jne), tulee Verohallinnon sitoutua tarpeeksi suuriin resursseihin, jotta asiakkaita voidaan palvella asianmukaisesti.

Erityisesti ulkomaisille taiteilijoille, ohjelmatoimistoille ja muille toimijoille tarvitaan suoraan suunnattu selkeä englanninkielinen ohje lähdeverokortin ja/tai verohyvityksen hakemiseen. Maahantuojaat (festivaalit, ohjelmatoimistot, promoottoriyhtiöt jne) eivät voi tehdä näitä hakemuksia ulkomaisen taiteilijan puolesta.

Verohallinnon puhelinpalvelussa pitää olla resursseja suomen- ja englanninkielisen palvelun tarjoamiseksi ja pätevien neuvojen antamiseksi. Jos Verohallinnon ohjeistus on omalle henkilökunnalle epäselvä tai puhelinpalvelu aliresursoitu, aiheuttaa se Suomelle merkittävän mainehaitan ulkomaisten toimijoiden silmissä. Tämä vähentää ulkomaisten toimijoiden kiinnostusta asioida tai esiintyä Suomessa, eikä tähän ole varaa.

Ollakseen sanojensa mukainen kulttuurivaltio Suomen tulee pyrkiä pois eriarvoistavasta ja epäoikeudenmukaisesta lähdeverokäytännöstä. Kaipaamme avoimempaa ja vuorovaikutteisempaa keskustelua musiikkialan ja Verohallinto välille, jotta voimme yhdessä kehittää prosesseja kaikille sujuvammiksi.

Työryhmä on mielellään mukana ohjeistuksen jatkokehittelyssä sekä mahdollisissa asiaan liittyvissä työryhmissä.

Helsingissä 21.6.2021

Suomen Ohjelmatoimistot ja Agentit ry
Suomen musiikkitapahtumien verkosto LiveFIN ry
Finnish Metal Events Oy
Flow Festival Oy
Grey Beard Concerts & Management
Live Nation Finland Oy
Nem Agency Oy
Piikkikasvi Agency Oy
Raitala Music Oy